

[Startpagina](#) > ... > [Gerechtelijke Stappen](#) > [Rechtsbijstand](#) > Croatia

Rechtsbijstand

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Artikel 151 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering (*Zakon o parničnom postupku*) bepaalt dat proceskosten kosten omvatten die in de loop van of in verband met de procedure worden gemaakt. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kosten voor het verkrijgen van bewijs, gerechtskosten, publicatiekosten, kosten voor dagvergoedingen en reiskosten van rechters en griffiers, reiskosten die partijen moeten maken om voor de rechtbank te verschijnen enz. Proceskosten omvatten ook de honoraria van advocaten en andere personen die volgens de wet recht hebben op een vergoeding.

Uit hoofde van artikel 152 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering moet elke partij de kosten die zij maakt voor door haar ingestelde vorderingen vooraf voldoen. Als een partij voorstelt bewijs te vergaren, moet zij op last van de rechtbank vooraf een bedrag betalen dat de kosten in verband met het verkrijgen van bewijs dekt. Bij het bepalen wie uiteindelijk de proceskosten draagt, geldt de succesvolle rechtszaak als basisprincipe. Zo staat in artikel 154, lid 1, van de wet op de burgerlijke rechtsvordering dat een partij die een rechtszaak in zijn geheel verliest, verplicht is de tijdens de procedure gemaakte kosten van de wederpartij en de interveniënt te betalen. De interveniënt die de in het ongelijk gestelde partij ondersteunt, draagt de kosten voor zijn rechtsvorderingen. Als een partij gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld, beslist de rechtbank volgens artikel 154, lid 2, van de wet op de burgerlijke rechtsvordering over de vergoeding van kosten op basis van de mate van succes in verhouding tot de uiteindelijk ingediende vordering. Er gelden speciale regels in gevallen waarin proceskosten ontstaan door de schuld van een van de partijen of door iets dat haar is overkomen, wanneer een beslissing wordt gegeven op basis van een bekentenis, wanneer de aanvrager afstand doet van de procedure of de vordering, wanneer het geschil wordt beslecht door de rechtbank en medepartijen partij zijn bij de procedure (artikelen 156 tot en met 161 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering).

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Volgens de wet op de kosteloze rechtsbijstand (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) heeft rechtsbijstand tot doel gelijkheid voor de wet te garanderen en burgers van de Republiek Kroatië en andere personen onder gelijke voorwaarden effectieve rechtsbescherming en toegang tot de rechter en andere overheidsinstanties te bieden overeenkomstig de bepalingen van de wet op de kosteloze rechtsbijstand.

Rechtsbijstand wordt verleend als juridische eerstelijns- of tweedelijnsbijstand.

Juridische eerstelijnsbijstand omvat:

- algemene juridische informatie;
- juridisch advies;
- het indienen van schriftelijke opmerkingen bij publiekrechtelijke lichamen, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en internationale organisaties overeenkomstig internationale verdragen en het huishoudelijk reglement van deze lichamen;
- vertegenwoordiging in procedures bij publiekrechtelijke lichamen;
- rechtsbijstand in minnelijke buitengerechtelijke geschillenbeslechting.

De juridische eerstelijnsbijstand wordt verleend door administratieve autoriteiten in de provincies en in de stad Zagreb (hierna de "administratieve autoriteiten" genoemd), erkende verenigingen en bureaus voor rechtsbijstand. Bij het verlenen van juridische eerstelijnsbijstand zijn de administratieve autoriteiten gemachtigd om algemene juridische informatie en juridisch advies te verstrekken en verzoekschriften in te dienen.

Juridische tweedelijnsbijstand omvat:

- juridisch advies;
- het indienen van schriftelijke opmerkingen in procedures inzake de bescherming van de rechten van werknemers tegenover de werkgever;
- het indienen van schriftelijke opmerkingen in een gerechtelijke procedure;
- vertegenwoordiging in een gerechtelijke procedure;
- rechtsbijstand in de minnelijke schikking van een geschil.

Juridische tweedelijnsbijstand wordt verleend door advocaten.

Juridische tweedelijnsbijstand omvat daarnaast:

- vrijstelling van betaling van proceskosten;
- vrijstelling van betaling van gerechtskosten.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

De volgende personen hebben recht op kosteloze rechtsbijstand:

- Kroatische burgers;
- kinderen die geen Kroatisch staatsburger zijn en die volgens de wet in de Republiek Kroatië worden beschouwd als kinderen die niet worden begeleid door een verantwoordelijke volwassene;
- buitenlanders met een tijdelijke verblijfsvergunning op voorwaarde van wederkerigheid of buitenlanders met een permanente verblijfsvergunning;
- buitenlanders die tijdelijke bescherming genieten;
- buitenlanders die illegaal in Kroatië verblijven en buitenlanders met een verblijfstitel met een korte geldigheidsduur in procedures voor het nemen van een besluit tot verwijdering of een terugkeerbesluit;
- asielzoekers, buitenlanders die subsidiaire bescherming genieten en hun familieleden die legaal in de Republiek Kroatië verblijven, in procedures waarbij geen rechtsbijstand wordt verleend op grond van een specifieke wet.

In de regel moet aan de volgende vermogensvoorwaarden worden voldaan om juridische tweedelijnsbijstand te krijgen:

1. het totale maandelijks inkomen van de aanvrager en zijn gezinsleden mag niet hoger zijn dan de budgetgrondslag (441,44 EUR) per gezinslid; en
2. de totale waarde van het vermogen van de aanvrager en zijn gezinsleden mag niet hoger zijn dan zestig budgetgrondslagen (26 486,40 EUR).

Juridische tweedelijnsbijstand wordt verleend zonder bepaling van de financiële situatie als de aanvrager:

1. een kind is dat zijn recht op onderhoud uitoefent;
2. een slachtoffer is van een geweldsmisdrijf en partij is in een procedure om zijn recht op schadeloosstelling voor schade die het gevolg is van het misdrijf uit te oefenen;
3. op grond van speciale wetgeving over socialezekerheidsrechten alimentatie krijgt uitgekeerd; of
4. een onderhoudsuitkering ontvangt op basis van de wet inzake de rechten van veteranen in de Kroatische onafhankelijkheidsoorlog en hun familieleden (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) en de wet inzake de bescherming van militaire en burgerlijke oorlogsveteranen (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*).

Rechtsbijstand kan ook worden verleend voor grensoverschrijdende geschillen. Een grensoverschrijdend geschil is een geschil waarbij de aanvrager van rechtsbijstand zijn woon- of verblijfplaats heeft in een lidstaat van de Europese Unie die niet de lidstaat is waarin de rechtbank optreedt of waarin de beslissing ten uitvoer moet worden gelegd.

Rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil wordt verleend in civiele en handelszaken en in het kader van procedures voor bemiddeling, buitengerechtelijke schikkingen, uitvoering van publiekrechtelijke handelingen en juridische advisering in het kader van zulke procedures. De bepalingen inzake rechtsbijstand in grensoverschrijdende geschillen zijn niet van toepassing op fiscale, douane- en andere administratieve procedures.

Een aanvrager van rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil ontvangt rechtsbijstand als hij voldoet aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in de wet op de kosteloze rechtsbijstand. Bij wijze van uitzondering kan rechtsbijstand worden toegekend aan een aanvrager die niet aan de voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand voldoet, zoals vastgelegd in de wet op de kosteloze rechtsbijstand, als hij kan aantonen dat hij de kosten van de procedure niet kan betalen vanwege het verschil in de kosten van levensonderhoud tussen de lidstaat waar hij zijn woon- of verblijfplaats heeft en de Republiek Kroatië.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Juridische eerstelijnsbijstand kan in elke juridische kwestie worden verleend:

- als de aanvrager onvoldoende kennis en mogelijkheden heeft om zijn recht uit te oefenen;
- als de aanvrager geen rechtsbijstand ontvangt op basis van specifieke bepalingen;
- als het ingediende verzoek niet kennelijk ongegrond is; en
- als de materiële omstandigheden van de aanvrager zodanig zijn dat de betaling van professionele rechtsbijstand het levensonderhoud van de aanvrager en de leden van zijn huishouden in gevaar zou brengen.

Juridische tweedelijnsbijstand door advocaten en vrijstelling van de betaling van proceskosten kunnen in de volgende soorten procedures worden toegekend:

- in verband met zakelijke rechten, behalve voor kadastrale procedures;
- in verband met een arbeidsrechtelijke procedure;
- in familiezaken, behoudens in geval van echtscheiding door onderlinge toestemming, indien de echtgenoten geen minderjarige gezamenlijke of geadopteerde kinderen hebben of kinderen hebben over wie zij het ouderlijk gezag uitoefenen nadat deze meerderjarig zijn geworden;
- in executie- en zekerheidsprocedures voor de gedwongen tenuitvoerlegging of het veiligstellen van een vordering die voortvloeit uit een procedure waarvoor rechtsbijstand kan worden toegekend uit hoofde van de wet op de kosteloze rechtsbijstand;
- bij een minnelijke schikking van een geschil;
- bij wijze van uitzondering, in alle overige administratieve en civiele gerechtelijke procedures als hiertoe noodzaak bestaat gezien de specifieke levensomstandigheden van de aanvrager en de leden van zijn huishouden, en in overeenstemming met het fundamentele doel van de wet op de kosteloze rechtsbijstand.

Juridische tweedelijnsbijstand door advocaten kan in bovenstaande procedures onder de volgende voorwaarden worden toegekend:

- als de procedure complexer van aard is;
- als de aanvrager zichzelf niet kan vertegenwoordigen;
- als de materiële omstandigheden van de aanvrager zodanig zijn dat de betaling van professionele rechtsbijstand het levensonderhoud van de aanvrager en de leden van zijn huishouden in gevaar zou brengen, in overeenstemming met de in artikel 14 van de wet op de kosteloze rechtsbijstand vastgelegde specifieke voorwaarden;
- als het geen vexatoir proces betreft;
- als er binnen zes maanden na de datum van indiening van het verzoek geen verzoek van de aanvrager is afgewezen vanwege het opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens; en
- als de aanvrager geen rechtsbijstand ontvangt op basis van specifieke bepalingen.

Vrijstelling van gerechtskosten kan worden verleend in alle gerechtelijke procedures (civiele procedures en administratieve geschillen) als de materiële omstandigheden van de aanvrager zodanig zijn dat de betaling van gerechtskosten het levensonderhoud van de aanvrager en de leden van zijn huishouden in gevaar zou brengen, mits is voldaan aan de bijzondere voorwaarden van artikel 14 van de wet op de kosteloze rechtsbijstand. Bij het

nemen van een beslissing wordt in het bijzonder gelet op de hoogte van de gerechtskosten in de procedure waarvoor vrijstelling wordt verzocht.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

De administratieve autoriteit moet binnen vijftien dagen vanaf de dag waarop een verzoek tot goedkeuring van juridische tweedelijnsbijstand is ingediend, een besluit nemen. Als de aanvrager het recht verliest om de vordering waarvoor hij het verzoek heeft ingediend in te stellen vanwege het verstrijken van de termijn, moet de administratieve autoriteit binnen kortere termijn een beslissing over het verzoek nemen zodat de aanvrager de vordering tijdig kan instellen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

De procedure voor het verkrijgen van juridische eerstelijnsbijstand wordt ingeleid door rechtstreeks contact op te nemen met de verlener van juridische eerstelijnsbijstand (erkende vereniging, bureau voor rechtsbijstand of administratieve autoriteit); er hoeft geen speciaal aanvraagformulier te worden ingevuld.

De procedure voor het verkrijgen van juridische tweedelijnsbijstand wordt ingeleid door bij de bevoegde administratieve autoriteit een verzoek om toekenning van rechtsbijstand in te dienen middels het daarvoor bestemde formulier. Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand is verkrijgbaar bij de administratieve autoriteiten en op de websites van de administratieve autoriteiten en het ministerie van Justitie.

Verzoeken om rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil en verzoeken voor de verzending daarvan moeten worden ingediend door middel van de voorgeschreven modelformulieren van Beschikking 2004/844/EG van de Commissie van 9 november 2004 tot vaststelling van een modelformulier voor rechtsbijstandsverzoeken overeenkomstig Richtlijn 2003/8/EG van de Raad tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen en Besluit 2005/630/EG van de Commissie van 26 augustus 2005 tot vaststelling van een formulier voor de verzending van verzoeken om rechtsbijstand overeenkomstig Richtlijn 2003/8/EG van de Raad.

Formulieren en alle begeleidende stukken in een grensoverschrijdend geschil moeten vertaald in het Kroatisch worden ingediend. Verzoeken zonder vertaling worden afgewezen.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Het verzoek dat wordt ingediend bij de bevoegde administratieve autoriteit moet vergezeld gaan van de schriftelijke toestemming van de aanvrager en zijn gezinsleden voor toegang tot alle gegevens over hun totale inkomen en vermogen, waarin de aanvrager bevestigt dat de verstrekte informatie juist en volledig is.

Slachtoffers van huiselijk geweld geven alleen voor zichzelf toestemming voor toegang tot alle inkomens- en vermogensgegevens. De leden van het huishouden die als gedaagde in de procedure optreden of wier belangen indruisen tegen die van de aanvrager, geven geen toestemming.

Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil moet vergezeld gaan van de relevante documentatie die nodig is om een besluit te nemen over het verzoek.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

De procedure voor het verkrijgen van juridische eerstelijnsbijstand wordt ingeleid door rechtstreeks contact op te nemen met een verlener van juridische eerstelijnsbijstand (erkende vereniging, bureau voor rechtsbijstand of administratieve autoriteit). Er hoeft geen specifiek verzoek te worden ingediend, terwijl de procedure voor het verkrijgen van juridische tweedelijnsbijstand wordt ingeleid door een verzoek in te dienen bij de bevoegde administratieve autoriteit van de woon- of verblijfplaats van de aanvrager.

Een aanvrager die zijn woon- of verblijfplaats in een lidstaat van de Europese Unie heeft en rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil voor een rechtbank in de Republiek Kroatië aanvraagt, moet een rechtsbijstandsverzoek indienen bij het ministerie van Justitie en Bestuurszaken van de Republiek Kroatië

(ontvangende autoriteit).

Een partij die haar woon- of verblijfplaats in de Republiek Kroatië heeft en rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil voor een rechtbank in een andere lidstaat van de Europese Unie aanvraagt, moet haar rechtsbijstandsverzoek indienen bij de dienst die verantwoordelijk is voor de plaats waar zij haar woon- of verblijfplaats heeft.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Juridische tweedelijnsbijstand wordt toegekend aan een aanvrager die voldoet aan de voorwaarden voor uitoefening van het recht op rechtsbijstand door uitvaardiging van een beslissing tot toekenning van rechtsbijstand. De administratieve autoriteit moet binnen vijftien dagen vanaf de dag waarop een verzoek is ingediend, een beslissing nemen.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De beslissing over rechtsbijstand betreft ook het recht om gebruik te maken van een aantal/alle formulieren voor juridische tweedelijnsbijstand voor een procedure van een bepaald type of niveau. De bovengenoemde beslissing bevat de persoonsgegevens van de begunstigde van rechtsbijstand, een korte beschrijving van de juridische kwestie waarvoor de rechtsbijstand is toegekend, de vorm en omvang van de goedgekeurde rechtsbijstand, gegevens over de advocaat die de rechtsbijstand verleent, en andere voor de beslissing relevante gegevens.

Wanneer de aanvrager een andere vordering in de gerechtelijke procedure instelt, moet hij de rechtbank op de hoogte stellen van het ingediende verzoek om vrijstelling van gerechtskosten. De beslissing tot vrijstelling van betaling van gerechtskosten moet worden ingediend uiterlijk zes maanden na de datum van indiening van het verzoek of na de datum waarop voor de rechtbank een andere vordering in de procedure is ingesteld.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

In de beslissing tot toekenning van juridische tweedelijnsbijstand wordt ook de advocaat aangewezen die de begunstigde rechtsbijstand verleent. De begunstigde van rechtsbijstand moet de beslissing overleggen aan de in de beslissing aangewezen advocaat. Bij wijze van uitzondering wijst de administratieve autoriteit de begunstigde met diens voorafgaande toestemming een andere advocaat toe; deze toestemming moet bij het verzoek om rechtsbijstand worden gevoegd.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Zoals uiteengezet omvat de beslissing tot toekenning van rechtsbijstand het recht om gebruik te maken van een aantal/alle formulieren voor juridische tweedelijnsbijstand voor een procedure van een bepaald type of niveau. Op grond van de beslissing tot toekenning van rechtsbijstand kan de begunstigde geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van betaling van het honorarium van de advocaat, proceskosten (vrijstelling van het vooraf betalen van de kosten van getuigen, tolken, deskundigen, onderzoeken en publicaties van de rechtbank) en gerechtskosten.

Er wordt volledige rechtsbijstand toegekend als de aanvrager een onderhoudsuitkering ontvangt overeenkomstig de specifieke bepalingen inzake de uitoefening van rechten uit hoofde van het socialezekerheidsstelsel, d.w.z. recht heeft op een uitkering op grond van de wet inzake de rechten van veteranen in de Kroatische onafhankelijkheidsoorlog en hun familieleden en de wet inzake de bescherming van militaire en burgerlijke oorlogsveteranen of als het totale inkomen van de aanvrager en zijn gezinsleden niet hoger is dan 50 % van de maandelijkse budgetgrondslag per gezinslid.

Elke toename van het totale inkomen van de aanvrager en zijn gezinsleden die hoger is dan 50 % van de budgetgrondslag per gezinslid heeft een verlaging van het bedrag aan rechtsbijstand tot gevolg, zodanig dat

elke toename van 10 % leidt tot een verlaging van de rechtsbijstand met 10 %; de hoogte van de rechtsbijstand mag echter niet lager zijn dan 50 % van de kosten die voor rechtsbijstand zijn vastgesteld.

Als er geen volledige rechtsbijstand is toegekend, kan de aanvrager beroep instellen bij het ministerie van Justitie en Bestuurszaken tegen dat deel van de beslissing waarin rechtsbijstand wordt geweigerd. Een dergelijk beroep leidt niet tot uitstel van het gebruik van het goedgekeurde bedrag aan rechtsbijstand. Als het ministerie van Justitie en Bestuurszaken het beroep verwerpt, kan daartegen een administratieve procedure worden ingesteld.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Wanneer een beperkt bedrag aan rechtsbijstand is toegekend, worden de resterende kosten gedragen door de begunstigde van rechtsbijstand. Als de begunstigde van rechtsbijstand de zaak wint, bepaalt de rechtbank dat de wederpartij de kosten van de procedure aan hem moet vergoeden.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Bij een verzoek om rechtsbijstand kan worden verzocht om toekenning van rechtsbijstand voor beide fasen van de civiele procedure. Ter voorbereiding van buitengewone rechtsmiddelen moet een speciaal verzoek worden ingediend, en wordt een specifieke beslissing alleen voor die rechtsovername gegeven.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als de financiële situatie van de begunstigde van rechtsbijstand en zijn gezinsleden in de loop van de procedure zodanig verbetert dat als deze verbeterde financiële situatie had bestaan op het moment dat het verzoek werd ingediend, deze gevolgen zou hebben gehad voor het recht van de aanvrager op rechtsbijstand en de hoogte daarvan, zal de bevoegde administratieve autoriteit de beslissing tot toekenning van rechtsbijstand geheel of gedeeltelijk herroepen. Begunstigden van rechtsbijstand moeten de administratieve autoriteit op de hoogte stellen van elke verbetering in hun financiële situatie binnen acht dagen vanaf de datum waarop zij hiervan kennis kregen. Een begunstigde van rechtsbijstand kan binnen vijftien dagen na ontvangst van de beslissing tot herroeping van de toekenning van rechtsbijstand beroep tegen deze beslissing instellen bij het ministerie van Justitie en Bestuurszaken. Tegen een afwijzing van het beroep door het ministerie van Justitie en Bestuurszaken kan een administratieve procedure worden ingesteld.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

De aanvrager of begunstigde van rechtsbijstand kan binnen vijftien dagen na ontvangst van de beslissing van de administratieve autoriteit tot afwijzing van het verzoek om rechtsbijstand of tegen het deel van de beslissing waarin de toekenning van volledige rechtsbijstand wordt afgewezen, beroep instellen tegen deze beslissing. Het ministerie van Justitie en Bestuurszaken moet binnen acht dagen na ontvangst van een geldig beroep uitspraak doen over het beroep. Tegen een afwijzing van het beroep door het ministerie van Justitie en Bestuurszaken kan een administratieve procedure worden ingesteld.

Meer informatie

Website van het ministerie van Justitie, Bestuurszaken en Digitale Transformatie:
<https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>

Wet op de kosteloze rechtsbijstand (Staatsblad van de Republiek Kroatië (*Narodne novine*), nrs. 143/13 en 98/19).

Wet op de burgerlijke rechtsovername (Staatsblad van de Republiek Kroatië, nrs. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 — geconsolideerde tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 en 155/23).

17 Heeft het verzoek om rechtsbijstand tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt geschorst?

Overeenkomstig de wet op de kosteloze rechtsbijstand leidt de indiening van een verzoek om kosteloze rechtsbijstand niet tot stuiting van de verjaringstermijn.

■ Laatste update: 25/02/2026

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.